

Motion

1975/76: 1950

**av herrar Nordgren och Westberg i Ljusdal
om Alfta sockens kommuntillhörighet**

Regeringen beslöt den 17 april 1975 att utvidga kammarkollegiets uppdrag angående Alfta sockens kommuntillhörighet till att avse en förutsättningslös utredning av kommuntillhörigheten för hela förutvarande Alfta kommun. Utredningsmannen, f. d. överlantmätaren Gustaf Lodmark, har nu slutfört sitt uppdrag och föreslår att hela Alfta socken sammanläggs med Ovanåkers kommun. Med anledning därav vill undertecknade motionärer framhålla följande.

Vid avgörande av frågan om Alfta sockens kommuntillhörighet bör särskild hänsyn tas till att Södra Hälsinglands inland har visat en helt annorlunda utveckling under de senaste decennierna än Norrlands övriga inland. Särskilt har inom Alfta och Ovanåkers socknar pågått en betydande industriutveckling av egen kraft. Alftaindustrierna Ösa och Nefab fortsätter att bygga ut i tätorterna Alfta och Runemo och har som en följd därav under de senaste åren ökat sin personal med drygt 200 och kommer inom de båda närmaste åren att öka med ytterligare 200—300 anställda. Dessas berättigade krav på service i närheten av sin arbetsplats måste tillgodoses för att kvalificerad arbetskraft skall kunna anskaffas. Bostad på samma ort som arbetsplatsen är det första och viktigaste kravet. Alfta har också under socknens tid som egen kommun byggt upp sin centralort så, att den t. o. m. år 1973 lämnade fullgod service såväl i fråga om bostäder och kommunalförvaltning som i fråga om service i övrigt. Sedan Alfta *mot* kommunens praktiskt taget enhälliga mening, *mot* tydliga löften av landshövding och länsstyrelse vid kommunblocksbildningen, *mot* riksdagsbeslutet den 22 mars 1973, *mot* uttalanden från Voxnadalens större företag och näringslivskommittén i Edsbyn och *mot* flera kommunala framställningar sammanlagits med Bollnäs m. fl. kommuner i Ljusnans dalgång, har Alftas utvecklingsmöjligheter klart försämrats. Bollnäs kommun har av förklarliga skäl sitt huvudintresse knutet till Ljusnans dalgång, och Alfta socken har därför kommit i efterhand. Den kommunala utvecklingen, som gynnat Bollnäs centralort, har skapat oro för att Alftas *privatägda* (eller enskilda) serviceföretag kommer att få en minskad tillgång på arbetsuppgifter genom en ökad centralisering till centralorten. En försämring av servicenivån i Alfta kommer i sin tur att försvåra rekryteringen av kvalificerad arbetskraft till ortens företag. Detta kan göra det omöjligt för de expanderande industrierna att fortsätta sin utveckling, vilket motverkar syftet med det statliga stödet till industriutbyggandet i Alfta.

Erfarenheterna har klart bestyrkt vad som framförts redan i motionerna 1974: 1594 och 1975: 1782 m. fl., nämligen att Alfta icke ingår i Ljusnans dalgångs näringsgeografiska område utan näringsgeografiskt hör samman med Ovanåkers kommun i Voxnans dalgång. Efter yrkanden i förut nämnda motioner har regeringen genom kammarkollegium i flera omgångar uppdragit åt f. d. överlantmätaren Gustaf Lodmark att utreda förutsättningarna för ändring av kommunindelningen beträffande delar av Alfta socken eller hela socknen. Utredningsmannen har grundligt undersökt dels vilka utredningar som före kommunsammanläggningen utförts, dels vilka följder olika ändringsförslag skulle få. Därvid har framkommit att länsstyrelsen som grund för sitt förslag till indelning i kommunblock egentligen endast haft protokoll från sina sammanträden med de dåvarande kommunernas företrädare. Landshövdingen försäkrade i det sammanhanget att kommunblockens ändamål var att etablera samarbete mellan *självständiga kommuner*. Skulle det bli fråga om kommunsammanläggningar, utlovades att sammanläggningsproblemen skulle särskilt utredas, grundligt och förutsättningslöst. Detta löfte har icke infriats förrän genom Lodmarks utredningar. Efter noggranna överväganden har utredningsmannen i sin senast avgivna utredning funnit att tillräckliga skäl enligt 3 § kommunindelningsslagen finns för sammanläggning av hela förutvarande Alfta kommun (mot-svarande Alfta jordregistersocken och församling) med Ovanåkers kommun. Utöver vad i ärendet anförts i utredningarna och i motionerna vid tidigare års riksdagar vill vi framhålla att folkviljan i Alfta oförändrat föredrar en sammanläggning med Ovanåker. Detta har ånyo styrkts vid storforum i Alfta i mars 1975 och genom uttalanden i november 1975 från Viksjöfors socialdemokratiska förening till utredningsmannen och från tre andra politiska partiers föreningar till kammarkollegium. Samtidigt och på liknande sätt understryker handelskammarens näringslivskommitté i Edsbyn och företagen i Alfta den stora betydelsen för företagsamheten i Voxnadalens av att f. d. Alfta kommun och Ovanåkers kommun får bilda en gemensam självständig primärkommun.

Tilläggas kan att inom Bollnäs och Ovanåkers kommuner har den översiktliga planeringen icke kommit så långt, att ändringen i kommunindelningen orsakar några svårigheter för den fortsatta planeringen. Ej heller har Bollnäs kommunen under åren 1974 och 1975 gjort kommunala investeringar eller planläggningar, som försvårar ett avskiljande av Alfta från kommunen. Däremot bör framhållas att kommunförvaltningen i Bollnäs lider av lokalbrist trots att förvaltningsbyggnader nybyggts. Genom avskiljandet av Alfta får Bollnäsförvaltningen möjligheter att rymmas inom sina nuvarande lokaler.

Slutligen vill vi understryka att utvecklingen styrker utredningsmannens slutsats att den riktiga indelningen i primärkommuner är att Alfta,

Ovanåker och Voxna socknar tillsammans bildar en egen kommun och återstoden av Bollnäs kommunen en annan.

Med hänvisning till folkviljan i Alfta och de sakförhållanden som påvisats i motionen, i föregående års motioner, i Lodmarks utredningar, i företagarnas och i fyra politiska föreningars uttalanden hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utredningsmannen anført i fråga om Alfta sockens kommuntillhörighet,
2. att hela Alfta kommun, som omfattar hela Alfta jordregistersocken och församling, överförs från Bollnäs kommun till Ovanåkers kommun,
3. att ändringen om möjligt bör genomföras den 1 januari 1977.

Stockholm den 23 januari 1976

HANS NORDGREN (m)

OLLE WESTBERG (fp)
i Ljusdal